

A Fővárosi Ítéltábla a Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Petrovics-Szabó Zsuzsanna Katalinügyvéd) által képviselt felperesnek - a dr. Németh József ügyvéd által képviselt I. rendű és II. rendű alperesek ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Székesfehérvári Törvényszék 2014. január 13. napján kelt 10.P.20.754/2013/18. számú ítélete ellen, az I. és II. rendű alperesek részéről 19. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 15 nap alatt 500.000 (ötszázezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget, továbbá kötelezi a II. rendű alperest, térítsen meg az államnak - külön felhívásra - 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes a keresetében 200.556 euró és 2011. szeptember 1. napjától számított a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) által jegyzett jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni egyetemlegesen az alpereseket kölcsön visszafizetése jogcímén, az I. rendű alperest mint adóst, a II. rendű alperest mint készfizető kezest.

Az alperesek a kereset elutasítását indítványozták. Nem vitatták, hogy 166.500 euró kölcsön átadásra került és amelynek megfizetésére köteles az I. rendű alperes. Az I. rendű alperes ezen összeg megfizetését vállalta késedelmi kamataival együtt.

A II. rendű alperes arra hivatkozott, hogy a készfizető kezességvállalásnál tévedésben volt, nem a teljes kölcsönre, hanem az ingatlanból nem fedezett kölcsönösszegre vállalt készfizető kezességet. Kényszer-, szorult helyzetére is hivatkozott, mert ha ő nem vállalt volna készfizető kezességet, akkor az I. rendű alperes nem kapja meg a kölcsönt.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alpereseket egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 200.556 eurót és annak 2011. szeptember 1. napjától számított az MNB jegybanki alapkamat kétszeresével megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 5.330.300 forint perköltséget.

Az ítélet indokolása szerint a felperes és az I. rendű alperes között 2011. április 27. napján írásban kölcsönszerződés jött létre, amelynek alapján a felperes 162.000 euró kölcsönt az I. rendű alperes rendelkezésére bocsátott 2011. május 5. napjáig történő visszafizetési határidővel. A II. rendű alperes a tartozásra készfizető kezességet vállalt. A szerződést 2011. június 23. napján módosították, amelyben az I. rendű alperes mint adós kifejezetten elismerte a 162.000 euró tőke és 2.556 euró késedelmi kamat, azaz 164.556 euró tartozása fennállását. A szerződésmódosításban a II. rendű alperes mint készfizető kezes ezen teljes tartozásra készfizető kezességet vállalt. A 2011. június 24. napján kelt elismervény szerint az I. rendű alperes elismerte, hogy a felperes 36.000 euró összeget egy összegben, készpénzben részére átadott kölcsönként. A kölcsönszerződés 2011. április 27. megkötésének, valamint 2011. június 23-i módosításának tényét, továbbá hogy a kölcsönszerződés alapján a felperes 2011 áprilisában 136.500 euró, míg a szerződés módosításakor 30.000 euró összeget az I. rendű alperesnek kölcsön jogcímén átadott, az alperesek nem vitatták, ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 523. § (1) bekezdés felhívásával az I. rendű alperesnek a kölcsön visszafizetésén, a II. rendű alperesnek a készfizető kezesi felelősségvállaláson alapuló kötelezettségét 166.500 euró kölcsön tekintetében megállapította. Az ezt meghaladóan vitatott összegre az alperesek az őket terhelő bizonyítás ellenére bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, ezért az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kölcsönszerződés és annak módosítása az írásbeli szerződés szerinti tartalommal jött létre. Hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a szerződés 2011. június 23. napján kelt módosításában az I. rendű alperes kifejezetten elismerte a tartozását, azt a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerinti tartozás elismerésnek minősítette, amelyre tekintettel az I. rendű alperest terhelte annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető vagy a szerződés érvénytelen. A Ptk. 274. § (1) és (2) bekezdés, a Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdés, valamint a Ptk. 236. § (1) és (2) bekezdés felhívásával rámutatott, hogy a II. rendű alperes - a felperes és az I. rendű alperes között 2011. április 27. napján létrejött, majd 2011. június 23. napján módosított kölcsönszerződésben - készfizető kezesi felelősséget vállalt az I. rendű alperes tartozásáért, a szerződés 10. pontjában írt feltételekkel. A II. rendű alperes a fizetési meghagyás kézhezvételéig a felperessel szemben a kölcsönszerződés és annak módosítása érvénytelenségére nem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem minősül jogellenes fenyegetésnek, kényszernek az a felperesi magatartás, amely az I. rendű felperes részére nyújtott kölcsön feltételeként a készfizető kezesi felelősségvállalást szabta. A II. rendű alperes döntési jogkörébe tartozott, hogy készfizető kezességet vállal-e. Téves tájékoztatás fennállását nem állapította meg, figyelemmel az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomására. Mindezek alapján nem látta megállapíthatónak, hogy a II. rendű alperes a készfizető kezesi felelősségvállalás tartalma tekintetében tévedésben volt, mely tévedését a másik fél okozta, illetve felismerhette. Ugyancsak nem látta megállapíthatónak, hogy akár a felperes, akár az I. rendű alperes megtévesztéssel vagy jogellenes fenyegetéssel, kényszerrel vette rá a II. rendű alperest a szerződéskötésre. A II. rendű alperes a Pp. 3. § (3) és (4) bekezdésre vonatkozó tájékoztatás ellenére bizonyítást nem ajánlott fel és nem bizonyította a szerződés általa állított tartalmát. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű felperes mint adós, a II. rendű alperes mint készfizető kezes felel a felperessel szemben a kölcsönszerződésben szereplő kölcsön visszafizetéséért és miután a szolgáltatás nem osztható, a Ptk. 334. § (2) bekezdés és 337. § (1) bekezdés alapján egyetemleges a felelősségük. A késedelmi kamat meghatározásánál a Ptk. 301. § (1) bekezdést alkalmazta, figyelemmel arra, hogy nem volt vitatott a felek között a kamat mértéke.

Az első fokú ítélet ellen az alperesek éltek fellebbezéssel, az ítélet megváltoztatását és annak

megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperes részére nyújtott kölcsön összege ténylegesen 166.500 euró, valamint a II. rendű alperes készfizető kezessége az I. rendű alperes ingatlanának értéke és a felperes által nyújtott kölcsön összege közötti különbözetre terjed ki, illetőleg a módosítást követően ezen ingatlan, valamint II. rendű alperes által felajánlott nádasladányi ingatlan értéke és a felperes által adott kölcsön összege közötti különbözetre áll fenn. Az I. rendű alperes nem vitatva, hogy mindösszesen 166.500 eurót kapott kölcsön, változatlanul állította, hogy az írásba foglalt szerződésben a megállapodás szerinti kamattal eleve növelt „felbruttósított” összeg szerepel. Hivatkozott következetes, valamint az alperesek egybehangzó előadására, az életszerűség és logika követelményeire. További tanúbizonyítást felajánlani nem tudtak. A II. alperes változatlanul vitatta készfizető kezesi felelőssége tartalmát, mert tudomása szerint a kezességvállalása nem a teljes kölcsönösszegre vonatkozott, csak az I. rendű alperes ingatlanának értéke és a felperes által nyújtott kölcsön összege közötti különbözetre, illetőleg a módosítást követően az ingatlan, valamint az általa felajánlott ingatlan értéke és a felperes által adott kölcsönösszeg különbözetére. A II. rendű alperes megítélése szerint a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy semmi érdeke nem fűződött ilyen mértékű kötelezettség vállaláshoz, továbbá e körben a körülményeket nem körültekintően és okszerűen értékelte. Változatlanul fenntartotta a tévedésre, szükség helyzetre, valamint egyéb körülményekre vonatkozó előadását és hivatkozását.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az alperesek előadásai több ponton ellentmondásosak és állításait semmivel nem támasztották alá, nem terjesztettek elő bizonyítási indítványt. Hangsúlyozta, hogy az alperesek azt prognosztizálták, miszerint a kölcsönösszegre egy napra van szükségük, így az ügyleti kamat kikötése nem merül fel. II. rendű alperes nem tudta megjelölni, hogy mekkora összegre terjed ki készfizető kezessége és e körben konkrét kérelmet nem terjesztett elő. Az első fokú eljárásban tett nyilatkozatait fenntartotta, amelyeket megítélése szerint okirati és tanú bizonyítással alátámasztott.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási teher helytálló telepítésével, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a jogvita elbírálásában releváns tényállást, abból megalapozott jogkövetkeztetések levonásával hozta meg érdemi döntését. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

A II. rendű alperes sem az első fokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem jelölte meg, hogy ténylegesen elismeri -e és milyen mértékben - milyen összegre - készfizető kezesi felelősségének fennállását. A II. rendű alperes ellenkérelme és fellebbezése a tartalma alapján érvénytelenségi kifogást is tartalmazott. Ezért a másodfokú bíróság úgy tekintette, hogy a II. rendű alperes az ítéleti marasztalását teljes terjedelmében vitatja, és támadja fellebbezéssel. Az I. rendű alperes fellebbezési kérelme is az ítélet megváltoztatására irányult. Ezért a Fővárosi Ítélőtábla a Pp. 228. § (4) bekezdés alapján részjogerőt nem tudott megállapítani, amelyből következően úgy tekintette, hogy az alperesek fellebbezése az elsőfokú ítéletet teljes terjedelmében támadta.

A 2011. április 27. napján kelt kölcsönszerződést és 2011. június 23. napján kelt módosítását, amely a kezességvállalást is tartalmazta a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták. A magánokirat az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy az abban foglalt nyilatkozatot megtették, azt elfogadta vagy magára kötelezőnek ismerte el a nyilatkozó. Ezért a Pp. 164. § (1) bekezdésére is figyelemmel az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy a kölcsönszerződés, illetve a kezességvállalás nem az okiratban foglalt tartalommal és ténylegesen milyen tartalommal jött létre. Az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása az okirattal egyező tartalmat támasztotta alá. Az alperesek egybehangzó nyilatkozata, a fél

előadásának minősül, amelyet a felperes vitatott. Az alperesek előadása, egyéb bizonyíték hiányában, az okirati bizonyíték megdöntésére nem alkalmas.

Az okirat tartalmának színleltségét állította az I. rendű alperes, vitatva a kölcsön tőke összegét és a kamatmegállapodást. Az alperesek előadásán kívül az alperesi állítást bizonyíték nem támasztotta alá. Az I. rendű alperes maga nyilatkozott úgy, hogy további tanúbizonyítást nem tud felajánlani. A Pp. 164. § (1) bekezdés alapján is a bizonyítás az alpereseket terhelte, ezért a bizonyítatlanságot az alperesek terhére kellett értékelni.

Az I. rendű alperes ezen túlmenően kifejezetten érvénytelenségi okra nem hivatkozott.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Ptk. 200. § (1) bekezdés értelmében a felek a szerződés tartalmát szabadon állapíthatták meg. Így a kamat tekintetében is szabadon állapodhattak meg. A szerződés és annak módosítása időpontjában hatályos és erre tekintettel alkalmazandó Ptk. 232.§ (4) bekezdés arról rendelkezett, hogy a felek által túlzott mértékben megállapított kamatot a bíróság mérsékelheti. Az I. rendű alperes azonban a kamat mérséklése iránti kérelmet nem terjesztett elő. Mindebből pedig az következik, hogy ha az I. rendű alperes sikerrel bizonyította volna is, miszerint az okiratba foglalt kölcsönösszeg tartalmazta az ügyleti kamatot is - érvénytelenségi kifogás, illetve a kamat mérséklése iránti kérelme hiányában - nem születhetett volna eltérő tartalmú döntés.

Rámutat még a másodfokú bíróság, hogy a fellebbezésben hivatkozott életszerűség nem jogi kategória, az életszerűsége ténymegállapítás nem tehető, bizonyítás nem alapítható. A felperes egyebekben előadást tett arra vonatkozóan, hogy ügyleti kamat kikötése miatt nem történt.

Az elsőfokú bíróság az okirat tartalma alapján helytállóan állapította meg a II. rendű alperes készfizető kezességvállalásának tényét és annak terjedelmét, nevezetesen azt, hogy a II. rendű alperes a teljes kölcsöntartozásért vállalt készfizető kezességet. Az okirat tartalma egyértelmű, a okiratba foglalt készfizető kezességvállalás és annak tartalma, terjedelme egyértelműen megfogalmazásra került. A II. rendű alperes nem vitatta, hogy a készfizető kezességvállalást tartalmazó okiratot aláírta, és lényegében azt sem, hogy az általa állított korlátozást az okirat nem tartalmazza (11. sz. jegyzőkönyv 11. oldal 4. bekezdés). Az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomására is figyelemmel a II. rendű alperes tévedése a készfizető kezességvállalása tartalmát, terjedelmét illetően nem merülhetett fel. Az okiratban rögzítettől eltérő tartalmú kezességvállalást a tanúvallomás nem támasztotta alá.

A II. rendű alperes fellebbezésében a szükséghelyzetre hivatkozás legfeljebb kényszer, fenyegetésként értékelhető a jelen jogvitában. Kényszerhelyzet a kezességvállalásra nem is értelmezhető. A kezességvállalás nem kötelező. A kölcsönt adó a saját kockázatának csökkentésére törekszik a biztosíték kérésével. A kezességet vállaló biztosítékot nyújt a jogosult felé az adóssal szembeni követeléshez. A kezességet vállalónak magának kell mérlegelnie, hogy nyújt-e biztosítékot, azaz készfizető kezességet vállal. A kezesi szerződés a Ptk. 272. § (1) bekezdés szerint a kezes és a jogosult között jön létre. Az, hogy készfizető kezesség vállalás hiányában az adós nem kapja meg a kölcsönt, a kezes oldalán szorult, illetve kényszer helyzetként nem értékelhető. A BH 1998/546. számú eseti döntésben a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) kimondta, hogy készfizető kezesi szerződés esetén a bíróság nem köteles vizsgálni, hogy a kezes milyen okok késztették a kezességvállalásra. A Ptk. 207. § (5) bekezdés értelmében a felek titkos fenntartása, rejtett indoka a szerződés érvényessége szempontjából közömbös. Ezért erre is figyelemmel a II. rendű alperes kezességvállalásának indoka nem bír jelentőséggel a kezességvállalás érvényessége szempontjából. A II. rendű alperes nem bizonyította, hogy a kezesi szerződés tartalmát illetően a felperes megtévesztette, a Ptk. 210. § (4) bekezdésében foglalt feltételek fennállása folytán a kezességvállalása érvénytelen.

Mindezek kiemelésével a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés

értelmében helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése eredménytelen volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint határozott a másodfokú perköltség viseléséről. A felperes ügyvédi képviseltével felmerült ügyvédi díjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM. Rendelet 3.§ (2), (5), (6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodóan állapította meg.

Az I. rendű alperes teljes személyes költségmentessége, a II. rendű alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetékről az egyetemleges kötelezettségre tekintettel az 1990.évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. Rendelet 13. § (1), (2) bekezdés szerint rendelkezett.

Budapest, 2015. június 30.

. Németh László s.k.

tanácselnök

. Merőtey Anikó s.k.. Molnár Ágnes s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné

bírószági ügyintéző